

0.a. Goal

Mục tiêu 3: Bảo đảm cuộc sống khỏe mạnh và tăng cường phúc lợi cho mọi người ở mọi lứa tuổi

0.b. Target

Mục tiêu 3.9: Tăng cường thực hiện Công ước khung của Tổ chức Y tế Thế giới về kiểm soát thuốc lá (Mục tiêu 3.a toàn cầu)

0.c. Indicator

Chỉ tiêu 3.9.1. Tỷ lệ dân số từ 15 tuổi trở lên sử dụng thuốc lá

0.d. Series

Age-standardized prevalence of current tobacco use among persons aged 15 years and older [3.a.1]
SH_PRV_SMOK

0.e. Metadata update

tháng 6/2021

1.a. Organisation

Bộ Y tế

1.f. Contact mail

Số 138A Giảng Võ - Ba Đình - Hà Nội

1.g. Contact email

banbientap@moh.gov.vn

2.a. Definition and concepts

Tỷ lệ dân số từ 15 tuổi trở lên sử dụng thuốc lá là phần trăm dân số từ 15 tuổi trở lên hiện đang sử dụng bất kỳ sản phẩm thuốc lá nào.

Sản phẩm thuốc lá là sản phẩm được sản xuất từ toàn bộ hoặc một phần nguyên liệu thuốc lá, được dùng thông qua hút, nhai, ngửi, hít, ngậm sản phẩm thuốc lá.

3.a. Data sources

Điều tra thống kê.

3.b. Data collection method

Chỉ tiêu này được Bộ Y tế thu thập qua điều tra tình hình sử dụng thuốc lá ở người trưởng thành (GATS).

Điều tra GATS 2015 tại Việt Nam được thiết kế để đảm bảo mang tính đại diện quốc gia, cho toàn bộ nam và nữ 15 tuổi trở lên theo hộ gia đình, không sống tại các cơ sở tập trung. Cỡ mẫu được tính toán để có được ước tính chính xác các biến quan trọng theo giới tính và khu vực thành thị/nông thôn. Điều tra này áp dụng thiết kế chọn mẫu ngẫu nhiên hệ thống phân tầng, theo hai giai đoạn. Giai đoạn chọn mẫu đầu tiên, đơn vị mẫu cơ bản (PSU) là một địa bàn điều tra (EA). Trung bình, mỗi địa bàn điều tra tại vùng đô thị có 133 hộ gia đình và mỗi địa bàn điều tra tại vùng nông thôn có 120 hộ gia đình. Khung mẫu là 15% của dân mẫu chủ của Việt Nam bao gồm 170.000 địa bàn điều tra. Các mẫu của điều tra GATS 2015 tại Việt Nam được lựa chọn ngẫu nhiên phân tầng sử dụng cách tiếp cận cỡ mẫu xác suất tỷ lệ.

Bộ câu hỏi điều tra GATS 2015 Việt Nam bao gồm các câu hỏi cơ bản và tùy chọn với tình hình Việt Nam. Bộ câu hỏi gồm 10 phần: bao gồm: Thông tin chung; Hút thuốc lá; Hút thuốc lá điện tử; Hút thuốc lá không khói; Cai nghiện thuốc lá; Hút thuốc lá thụ động; Kinh tế; Truyền thông; Kiến thức, thái độ và nhận thức về tác hại thuốc lá; Quan sát cảnh báo sức khỏe trên bao bì sản phẩm thuốc lá.

3.d. Data release calendar

5 Năm

3.e. Data providers

Bộ Y tế

3.f. Data compilers

Bộ Y tế

4.a. Rationale

- Thuốc lá là một trong những nguyên nhân gây ra bệnh tật và tử vong do các bệnh không lây nhiễm (NCD).

- Cung cấp thông tin cho các chương trình truyền thông, giáo dục sức khỏe về phòng chống hút thuốc lá cho các cơ sở y tế điều trị và dự phòng hợp lý góp phần vào việc giảm tỷ lệ tử vong sớm do các bệnh không lây nhiễm.

4.b. Comment and limitations

Chỉ tiêu này không được thu thập qua Chương trình điều tra thống kê quốc gia mà được thu thập qua điều tra GATS.

Điều tra toàn cầu về tình hình sử dụng thuốc lá ở người trưởng thành (gọi tắt là điều tra GATS) là một điều tra chuẩn toàn cầu nhằm giám sát một cách có hệ thống tình hình sử dụng thuốc lá ở người trưởng thành (cả thuốc lá có khói và thuốc lá không khói) và theo dõi các chỉ số cơ bản về hoạt động phòng, chống tác hại của thuốc lá tại các nước. Trên thế giới, điều tra GATS được hỗ trợ tài chính từ chương trình Sáng kiến Bloomberg nhằm giảm thiểu việc sử dụng thuốc lá trên toàn cầu. Các tổ chức tham gia thực hiện điều tra GATS gồm: Tổ chức Y tế thế giới (WHO), Trung tâm Kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh (CDC), Quỹ CDC Foundation, Đại học Y tế công cộng Johns Hopkins Bloomberg và phối hợp với cơ quan đầu mối của mỗi quốc gia. Điều tra GATS lần đầu tiên được thực hiện tại 15 nước, lần 2 điều tra GATS được hiện tại 6 nước.

Tại Việt Nam, điều tra GATS được thực hiện lần đầu tiên vào năm 2010. Kết quả điều tra GATS năm 2010 đã cung cấp những thông tin quan trọng cho việc vận động xây dựng và thực hiện chính sách phòng chống tác hại của thuốc lá. Để cập nhật các thông tin về Phòng, chống tác hại của thuốc lá tại Việt Nam năm 2015, điều tra GATS lần thứ hai được thực hiện tại Việt Nam đã kịp thời nhằm đánh giá thực trạng sử dụng các sản phẩm thuốc lá ở người trưởng thành trên 15 tuổi, hỗ trợ đánh giá tiến độ và định hướng cho xây dựng chính sách và đề xuất các giải pháp can thiệp phù hợp trong thời gian tới về phòng, chống tác hại của thuốc lá.

4.c. Method of computation

Method of computation

Công thức tính:

$$\text{Tỷ lệ dân số từ 15 tuổi trở lên sử dụng thuốc lá (\%)} = \frac{\text{Dân số từ 15 tuổi trở lên sử dụng thuốc lá}}{\text{Dân số trung bình cùng thời điểm}} \times 100$$

5. Data availability and disaggregation

Chỉ có số liệu 5 năm/lần là năm 2010 và 2015 theo phân tổ giới tính.

(Nguồn công bố: Số liệu điều tra Điều tra toàn cầu về tình hình sử dụng thuốc lá ở người trưởng thành GATS 2015 –Bộ Y tế)

6. Comparability/deviation from international standards

Metadata của chỉ tiêu này tương đồng với chỉ tiêu toàn cầu “3.a.1. Age-standardized prevalence of current tobacco use among persons aged 15 years and older”

7. References and Documentation

- Thông tư số 03/2019/TT-BKHHĐT ngày 22/01/2019 quy định Bộ chỉ tiêu thống kê phát triển bền vững của Việt Nam;
- Điều tra Điều tra toàn cầu về tình hình sử dụng thuốc lá ở người trưởng thành GATS 2015

- <https://unstats.un.org/sdgs/metadata/>